Literatura dramàtica

Anàlisi d'obres de referència

Solucions · 5 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2

Exercici 2

[4 punts]

Anàlisi d'una escena d'una obra del llistat de lectures de referència

L'estudiant ha de respondre les tres preguntes que se li fan (a, b i c) en l'espai que se li ofereix. No es penalitzarà l'estudiant si no empra la totalitat de l'espai que se li ofereix a continuació de cada pregunta, mentre respongui la pregunta. En tractar-se d'un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en conjunt, però es valorarà que respongui tot el que se li demana a cada pregunta. Les preguntes a) i c) valen 1 punt i la b) val 2 punts perquè es demana comentar més aspectes de l'escena.

Si l'estudiant esmenta alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació d'aquella pregunta, sempre que no superi la puntuació màxima que li correspon.

Si no respon la totalitat del que se li pregunta a cadascuna de les preguntes, es pot descomptar 0,25 punts per cada ítem no respost.

La pregunta a) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de descriure què es llegeix a l'escena en qüestió, i de situar l'escena en el conjunt de l'obra.

L'alumnat hauria de dir que l'escena surt al final de l'obra, després de l'escena 8, abans que els tres Déus, a la sala del tribunal, jutgin l'exprostituta Xen Te. Es tracta de l'últim moment en què els tres Déus apareixen en somnis a l'aiguader Wang. Fa sis mesos que Xen Te ha desaparegut de Sezuan. En realitat, Xen Te s'ha disfressat d'home, prenent el nom de Xui Ta, a qui presenta com el seu cosí, per tal d'amagar el seu estat (està embarassada) i evitar que els pobres li demanin més favors. Gràcies, primer, a l'ajut dels tres Déus (que li han donat diners com a premi per ser una bona persona) i, després, de la propietària de l'estanc, la senyora Mi Tzu, Xen Te ha aconseguit ampliar la botiga de tabac i convertir les barraques del senyor Xu Fu en una fàbrica de tabac. També ha aconseguit que Sun, el jove de qui està enamorada, deixi de ser un dròpol malgastador i treballi com a apoderat de la fàbrica. Sun, que s'acaba d'assabentar que Xen Te està embarassada, demana a un policia que arresti Xui Ta, sota l'acusació d'haver empresonat Xen Te. Just després d'aquest arrest hi ha l'última aparició dels tres Déus a l'aiguader (l'aparició en què se centra l'escena). Aquesta aparició, que es presenta com un intermedi entre l'arrest i el judici, té dues funcions: recordar l'estat d'esgotament físic i mental dels tres Déus en el seu pelegrinatge en cerca d'una bona persona i insistir en la naturalesa bona de Xen Te, que, si ha estat víctima d'estafes i abusos, és justament a causa de la bondat del seu caràcter. En el judici posterior Xui Ta revela als tres Déus la seva veritable identitat. Un cop els Déus l'han reconeguda com la bona persona que buscaven li diuen que ja no podrà tornar a ser Xui Ta i que s'haurà d'enfrontar a alguns dels infortunis que l'esperen, com la tristesa de dos vells que li van deixar diners i que, per culpa d'ella, han perdut la casa o el naixement del fill.

La pregunta b) es valorarà amb 2 punts si l'alumne és capaç de descriure el tema, el conflicte i els personatges de l'escena, la situació que planteja, i si l'escena en qüestió fa un tractament realista o simbòlic dels personatges que hi apareixen. Pel que fa al tema, l'alumnat pot dir que és el dubte sobre si es pot ser bo en una societat capitalista. Al llarg de l'obra Xen Te ha volgut ser bona, però ha estat víctima dels seus veïns pobres, que viuen a l'entorn de l'estanc. Iang Sun s'ha aprofitat d'ella perquè volia aconseguir diners per poder pilotar un avió. Una família li ha demanat arròs i un espai on dormir, però l'han enganyat i mentit. Només personatges com Wang, que la presenta als tres Déus com la bona persona de Sezuan, i sempre la defensa, o dels dos vells, que li cedeixen diners, actuen desinteressadament amb ella. Pel que fa al conflicte i la situació, en l'escena els tres déus discuteixen respecte al fracàs de no trobar bondat en el món. Es demanen si són els éssers humans els qui no són bons, perquè són massa febles, o bé si és el món, massa fred, qui els fa dolents, i no es posen d'acord. Pel que fa als personatges, l'alumnat hauria de caracteritzar Wang com un intermediari entre els tres Déus i Xen Te: els Déus només se li apareixen, en

somnis, a ell i és ell qui els proporciona les principals novetats sobre la noia. És rodamon i pobre, i viu dels diners que obté venent aigua. L'altre personatge present en l'escena són els tres Déus, que són caracteritzats com a part d'una unitat: tots tres s'exclamen davant de la impossibilitat de trobar bondat al món i reclamen una dignitat difícil de trobar a la terra. Pel que fa al tractament dels personatges, cal indicar que és simbòlic: tant els Déus com Wang no tenen profunditat psicològica, sinó que funcionen com a "símbols" al servei del mòbil de l'obra.

La pregunta c) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de dir que l'obra segueix les convencions del teatre èpic. Es tracta d'un teatre que trenca amb la identificació entre l'espectador/l'actor i els personatges a través del distanciament. Dos elements que justifiquen que es tracta de teatre èpic són, d'una banda, el recurs de l'escena onírica i, de l'altra, la utilització de personatges amb una forta càrrega simbòlica, com els tres Déus i l'aiguader. Tots quatre tenen un nom simbòlic (encarnen, d'una banda, la divinitat i, de l'altra, la figura del personatge errant que proporciona un bé associat a la vida: l'aigua), no reben un tractament realista i parlen amb un to ampul·lós o sentenciós. Mentre que les intervencions de Wang serveixen per sintetitzar el que ha passat a Xen Te, els comentaris dels tres Déus expressen el desconcert de la divinitat davant la corrupció del món dels humans. Com a elements propis del teatre èpic es poden destacar, també, l'ús de recursos extrets de la paràbola o la faula moral, la utilització de màscares i la simplificació en la caracterització dels personatges. També es pot subratllar el compromís polític de l'obra, que es concreta en la crítica al capitalisme i a la inacció de l'Església.

Si l'alumnat només comenta que l'obra pertany al teatre èpic, i ho argumenta amb dos elements del text, pot tenir el total de la puntuació de la pregunta (1 punts). Si diu que l'obra pertany al teatre èpic, i ho argumenta amb un element del text, l'alumnat rebrà la meitat de la puntuació que correspon a aquesta pregunta (0,5 punts). Si ho argumenta amb més de dos exemples, la qual cosa no es requereix, es pot valorar positivament, tot i que la puntuació màxima atorgada a la pregunta c) no pot ser superior a 1 punt.

2. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2

[4 punts]

Anàlisi d'una escena d'una obra del llistat de lectures de referència

L'estudiant ha de respondre les tres preguntes que se li fan (a, b i c) en l'espai que se li ofereix. No es penalitzarà l'estudiant si no empra la totalitat de l'espai que se li ofereix a continuació de cada pregunta, mentre respongui la pregunta. En tractar-se d'un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en conjunt, però es valorarà que respongui tot el que se li demana a cada pregunta. Les preguntes a) i c) valen 1 punt i la b) val 2 punts perquè es demana comentar més aspectes de l'escena.

Si l'estudiant esmenta alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació d'aquella pregunta, sempre que no superi la puntuació màxima que li correspon.

Si no respon la totalitat del que se li pregunta a cadascuna de les preguntes, es pot descomptar 0,25 punts per cada ítem no respost.

La pregunta a) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de descriure què es llegeix a l'escena en qüestió, i de situar l'escena en el conjunt de l'obra. L'alumnat hauria de dir que l'escena surt al final del segon acte. En aquest acte Nora ha demanat a la seva amiga, la senyora Linde, que li arregli el vestit de disfresses que necessita per a l'endemà, al ball que ha organitzat el cònsol Stenborg a casa seva. Hi anirà disfressada de pescadora napolitana i ballarà una tarantel·la amb el seu marit, Torvald Helmer. Obviant la seva petició, el seu marit ha decidit despatxar Krogstad del banc i li ha enviat una carta d'acomiadament. Krogstad ha anat a casa de Nora i li ha dit que informaria el seu marit del deute que Nora té amb ell. En sortir, ha introduït una carta a la bústia. Quan Torvald es disposa a buidar la bústia (només ell en té la clau), Nora el distreu demanant-li que assagin la tarantel·la: mentre el seu marit toca el piano, ella balla frenèticament, com si s'hi jugués la vida. L'espectador interpreta aquesta dansa com una reacció de desesperació del personatge, que, al final de d'acte, diu li queden trenta-una hores de vida. Amb aquesta afirmació s'intueix que Nora ha decidit suïcidar-se.

La pregunta b) es valorarà amb 2 punts si l'alumne és capaç de descriure el tema, el conflicte i els personatges de l'escena, la situació que planteja, i si l'escena en qüestió fa un tractament realista o simbòlic dels personatges que hi apareixen. L'alumnat pot dir que el tema és el conflicte provocat pel deute: Nora va demanar diners a Krogstad per salvar el seu marit (que estava molt malalt i, per curar-se, necessitava viatjar a Itàlia), però no vol que Torvald se n'assabenti. Tot i que s'ha sacrificat per tal d'anar pagant el deute (retornant-ne una part amb els diners que el seu marit li dona per a ella i fent còpies per encàrrec), no ha pogut eixugar-lo del tot. Quan Krogstad, que té una mala reputació, s'assabenta que Torvald el farà fora del banc, fa xantatge a Nora: l'amenaça dient-li que, si no convenç el seu marit perquè no l'acomiadi, li explicarà que ella li deu diners i que va signar els papers del préstec falsificant la signatura del seu pare. El conflicte posa en evidència dues personalitats oposades: Nora ha actuat per generositat i amor; Torvald es mostra com una persona inflexible i rígida, i limita la seva dona a un paper secundari: l'anomena "alosa" i vol que el faci quedar bé en públic. El doctor Rank, amic de Torvald, contribueix que aquest la tracti de manera paternalista. L'alumnat hauria de descriure els personatges que apareixen a l'obra (Nora i Torvald, i, en segon lloc, el doctor Rank, que està malalt) i definir-los breument. Pel que fa a si els elements de l'escena són tractats de manera realista o simbòlica, l'alumnat pot dir que són tractats de forma realista (amb elements naturalistes), però que en l'escena també s'utilitzen elements amb una dimensió simbòlica. L'actitud de Nora i Torvald és versemblant i s'ajusta a la seva caracterització com a matrimoni de

classe mitjana. Pel que fa als elements naturalistes, cal destacar els prejudicis que té Torvald respecte la genètica de Nora: creu que és com el seu pare, eixelebrada i balafiadora. També pensa que una mare amb una conducta reprotxable educarà malament els seus fills. L'herència genètica també es pot relacionar amb Rank, que té problemes a la columna perquè el seu pare va dur una mala vida. Pel que fa al simbolisme, aquí destaca el paper del vestit comprat a Itàlia, durant el viatge pel qual Nora es va endeutar. El fet que es presenti com a "disfressa" es pot relacionar amb la capacitat de camuflatge de Nora, que fa el paper de noia immadura i arrauxada per "encaixar" amb el model de dona que en té el marit.

La pregunta c) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç d'explicar que l'obra pertany al realisme-naturalisme. L'alumnat hauria de dir que és un tipus de teatre que segueix les convencions del teatre realista, però que també està carregat per una important dimensió simbòlica –Nora encarna un nou model de dona, que sap jugar amb el seu paper de dona frívola i, a la vegada, se sent superior perquè ha pogut retornar la salut al seu marit– i ideològica –quan Nora veu que el seu marit no entén el sacrifici que ha fet per ella, decideix trencar amb el model de vida familiar en què viu i aprendre a ser ella mateixa. Després ho hauria d'exemplificar amb dos elements de l'escena. Els elements que justifiquen que es tracta de teatre realista poden ser, per exemple, el fet que els personatges tenen noms i una psicologia ben definida, així com el fet que el llenguatge és emprat de forma referencial, sense ambigüitat, o sense mostrar una disjunció entre el llenguatge i la realitat. De cara a justificar que l'escena té un component simbòlic, l'alumnat hauria de mencionar elements com la carta de Krogstad (que es presenta com a amenaça externa a l'estabilitat del matrimoni), el gran ball (on Nora escenificarà la felicitat d'una relació basada en el sacrifici) i l'alosa (l'ocell que simbolitza l'amor, que Torvald utilitza per infantilitzar la seva dona). Tots tres elements són recursos que posen en evidència la fragilitat i el convencionalisme en què es basa la relació de la parella protagonista.

Si l'alumnat només comenta que l'obra és realista, i ho argumenta amb dos elements del text, pot tenir la meitat del total de la puntuació de la pregunta (0,5 punts). Si diu que l'obra és realista, i ho argumenta amb un element del text, i a més en comenta un element simbòlic, i ho argumenta amb un altre element del text, l'alumnat rebrà la màxima puntuació que correspon a aquesta pregunta (1 punt). Si ho argumenta amb més exemples, la qual cosa no es requereix, es pot valorar positivament, tot i que la puntuació màxima atorgada a la pregunta c) no pot ser superior a 1 punt.

3. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2

[4 punts]

Anàlisi d'una escena d'una obra del llistat de lectures de referència

L'estudiant ha de respondre les tres preguntes que se li fan (a, b i c) en l'espai que se li ofereix. No es penalitzarà l'estudiant si no empra la totalitat de l'espai que si li ofereix a continuació de cada pregunta, mentre respongui la pregunta. En tractar-se d'un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en conjunt, però es valorarà que respongui tot el que se li demana a cada pregunta. Les preguntes a) i c) valen 1 punt i la b) val 2 punts perquè es demana comentar més aspectes de l'escena.

Si l'estudiant diu alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació d'aquella pregunta, sempre que no superi la puntuació màxima que li correspon.

Si no respon la totalitat del que se li demana a cadascuna de les preguntes, es pot descomptar 0,25 punts per cada ítem no respost.

La pregunta a) es valorarà amb 1 punt si l'alumnat és capaç de situar l'escena en el conjunt de l'obra. L'alumnat hauria de dir que el fragment es correspon al final de tot de l'obra, i a la tercera i última escena. Aquí veiem com Martirio, que està engelosida d'Adela i estima Pepe, delata la relació d'amants que tenen Pepe el Romano i Adela. L'alumnat pot dir que Martirio és un dels personatges més complexos de l'obra: la seva mare, Bernarda, va trencar el seu compromís amb Enrique Humanes. Martirio fa creure a Adela que Bernarda ha matat Pepe d'un tret ("se acabo Pepe el Romano"). Tot i que no és així (Bernarda no ha apuntat bé), Adela se la creu i es penja a la seva habitació. Després, Bernarda amaga la veritat per mantenir l'honor de la família, i afirma que Adela ha mort verge, la qual cosa sembla importar-li més que no pas que hagi mort.

La pregunta b) es valorarà amb 2 punts si l'alumne és capaç de descriure el tema, el conflicte, la situació i els personatges, i dir si el text en fa un tractament realista o simbòlic. L'alumne pot dir que el tema és l'autoritarisme que mostra Bernarda Alba, que, després d'enviudar, imposa a les filles un dol exageradament llarg. Aquesta repressió xoca amb el desig de llibertat de les filles. El conflicte és l'enfrontament entre l'autoritat i el desig de llibertat. La situació dramàtica que observem és la de la mort d'Adela, que representa el desig, a causa de l'amor a Pepe el Romano, que s'ha de casar amb Angustias, la filla primogènita i la més rica. Caldria enumerar tots els personatges que apareixen a l'escena i definir-los breument, explicant-ne detalls. També caldria dir que els personatges són tractats, sobretot, de manera realista, però que també tenen una dimensió simbòlica. Per exemple, Bernarda encarna l'autoritat, mentre que Adela encarna el desig de llibertat.

La pregunta c) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de dir a quin moviment estètic pertany l'obra en base a dos elements de l'escena. Hauria de dir que és teatre realista, encara que Lorca es pugui classificar com a autor avantguardista. Els elements que es poden comentar són: el fet que els personatges tenen noms i una psicologia ben definida, així com el fet que el llenguatge és emprat de forma referencial i realista.

4. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2

[4 punts]

Anàlisi d'una escena d'una obra del llistat de lectures de referència

L'estudiant ha de respondre les tres preguntes que se li fan (a, b i c) en l'espai que se li ofereix. No es penalitzarà l'estudiant si no empra la totalitat de l'espai que hi ha a continuació de cada pregunta, mentre respongui la pregunta. Al tractar-se d'un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en el seu conjunt, però es valorarà que respongui tot el que se li demana a cada pregunta. Les preguntes a) i c) valen 1 punt i la b) val 2 punts perquè se'ls demana comentar més aspectes de l'escena.

Si l'estudiant diu alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació d'aquella pregunta, sempre i quan no superi la puntuació màxima.

Si no respon la totalitat del que se li pregunta a cadascuna de les preguntes, es pot descomptar 0,25 punts per cada ítem no respost.

La pregunta a) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de descriure què passa en el text en qüestió, i de situar l'escena en el conjunt de l'obra. L'alumne hauria d'explicar que el fragment correspon a l'escena setena i darrera d'*Islàndia*, que té lloc a la sala d'espera d'un hospital, on treballa el Metge, a Chinatown (Manhattan). Hi veiem el Noi que vol tornar a Islàndia tot sol al ser rebutjat per la Mare – un exemple més de l'egoisme que desprenen els personatges, els quals estan capficats en la seva situació particular. El Noi pregunta al Metge si mai li han tirat les cartes, la qual cosa revela la incertesa que sent respecte el futur, en el context de crisi econòmica i cobdícia que observa al seu voltant. El Metge li parla de les conseqüències que la crisi ha tingut en els individus, donat que té dos pacients a punt de morir, l'un perquè ha perdut tots els diners i l'altre per voler robar-los. El Metge tanca l'obra amb un discurs pessimista, afirmant que només regna "la cobdícia i l'ambició". Pel que fa a situar l'escena dins el conjunt de l'obra, l'alumnat pot dir que el Metge fa explícita la falta d'ètica dels personatges que el Noi ha anat trobant al llarg de tota l'obra, els quals representen una civilització caracteritzada per "la cobdícia i l'ambició", trets que han conduït a la crisi financera de 2008. També pot dir, tot i que no es requereix, que just després el Noi coincidirà amb el Viatger, que li havia demanat diners per fer un invent per fer ploure, i li retornarà el seu invent sense haver-lo obert, i per tant, sense haver-se'n aprofitat, representant en aquest cas la bondat.

La pregunta b) es valorarà amb 2 punts si l'alumne és capaç de descriure el tema, conflicte i personatges de l'obra, la situació que planteja l'escena, i si l'escena en qüestió fa un tractament realista o simbòlic dels personatges que hi apareixen. L'alumnat pot dir que el tema és el viatge d'autoconeixement que fa un noi islandès a Nova York per a trobar la seva mare, i l'egoisme d'un mon en crisi durant les primeres dècades del segle XXI, així com la possibilitat de mantenir la innocència en un món que trontolla. El conflicte és com, en el context de la crisi financera, els personatges que troba intenten estafar-lo, o bé es mostren egoistes, i la voluntat del noi de mantenir l'ètica i la innocència. La situació dramàtica és l'encontre entre el Noi i el Metge, i com el Noi aprèn sobre les conseqüències de la crisi econòmica que li explica el metge. L'alumnat hauria de descriure, si bé no tots els personatges de l'obra, sí els més importants (el Noi, la seva mare, la Dona Gran, el Metge i el Viatger, per exemple). Si no en mencionen més d'un o dos, o no els descriuen breument, això els pot restar una part de la puntuació. També hauria de dir que els personatges són tractats de manera realista però que també tenen una important dimensió simbòlica, que és molt significativa en aquesta obra, i representen aspectes de la condició humana (el viatger i la Dona Gran poden representar la cobdícia, la Mare l'egoisme, el Noi i el Metge la generositat, etc.).

La pregunta c) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de dir quina forma dramàtica té l'obra en base a dos elements del text. L'alumnat hauria de dir que la

forma és realista, encara que els personatges tinguin noms arquetípics (‘Noi’, ‘Metge’) – la qual cosa remet a tècniques de distanciament Brechtià – i una dimensió simbòlica clara. És un teatre on hi abunden les pauses i que per tant ofereix espai a l’espectador/a perquè aquest/a pugui interpretar el sentit de l’obra, però és fonamentalment realista donat que consta d’un argument teleològic, de diàlegs realistes, i llenguatge referencial. Per tal de tenir 1 punt, l’alumne hauria de dir que l’obra és clarament realista i justificar els seus arguments en base a dos elements de l’obra (el fet que té un argument lineal, els diàlegs realistes, el llenguatge referencial, etc.) i també hauria de mencionar la dimensió simbòlica. Si ho justifica només en base a un element del text això pot restar-li al menys 0,25 punts de la puntuació total (1 punt). Si no ho justifica en base a cap element, però la resposta és completa i correcta, només podrà tenir la meitat de la puntuació. I si la resposta és vaga i no ho justifica en relació a cap element del text obtindrà només un 0,25 o un 0.

5. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2

[4 punts]

Anàlisi d’una escena d’una obra del llistat de lectures de referència

L’estudiant ha de respondre les tres preguntes que se li fan (a, b i c) en l’espai que se li ofereix. No es penalitzarà l’estudiant si no empra la totalitat de l’espai que se li ofereix a continuació de cada pregunta, mentre respongui la pregunta. Al tractar-se d’un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en el seu conjunt, però es valorarà que respongui tot el que se li demana a cada pregunta. Les preguntes a) i c) valen 1 punt i la b) val 2 punts perquè es demana comentar més aspectes de l’escena.

Si l'estudiant esmenta alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació d'aquella pregunta, sempre i quant no superi la puntuació màxima que li correspon.

Si no respon la totalitat del que se li pregunta a cadascuna de les preguntes, es pot descomptar 0,25 punts per cada ítem no respost.

La pregunta a) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de descriure què es llegeix a l'escena en qüestió, i de situar l'escena en el conjunt de l'obra. L'alumnat hauria de dir que a l'escena (el tercer acte i últim de l'obra) Adela és frenada per Martirio quan a la nit va d'amagat a trobar-se amb Pepe. Veiem com Martirio s'engeloseix de la relació d'amants que tenen Pepe el Romano i Adela. En aquesta escena Adela afirma que està disposada a ser l'amant de Pepe i Martirio està disposada a impedir-li-ho. Pel que fa a situar l'escena dins el conjunt de l'obra, l'alumnat pot dir que Martirio és un dels personatges més complexos de l'obra ja que la seva mare, Bernarda, va posar fi a la relació que ella tenia amb Enrique Humanes, i això va provocar que no trobés sentit a la vida i el busqués en l'amor de Pepe. Martirio és qui descobreix la relació entre Pepe i Adela, i fa que Adela finalment se suïcidi, fent-li creure que Bernarda ha matat Pepe d'un tret.

La pregunta b) es valorarà amb 2 punts si l'alumne és capaç de descriure el tema, conflicte i personatges de l'obra, la situació que planteja l'escena, i si l'escena en qüestió fa un tractament realista o simbòlic dels personatges que hi apareixen. L'alumnat pot dir que el tema és el conflicte entre autoritat i llibertat; l'autoritarisme que mostra Bernarda Alba, que després de la mort del seu marit exigeix que les filles facin un dol exageradament llarg. Aquesta repressió que imposa xoca amb el desig de llibertat de les filles. El conflicte és l'enfrontament de les filles a l'autoritat de Bernarda. La situació dramàtica que observem a l'escena és la de l'enfrontament entre Adela i Martirio per un home, Pepe el Romano. L'alumnat hauria de descriure tots els personatges que apareixen a l'obra i definir-los breument, explicant amb més detall els més importants. L'alumnat pot dir que Bernarda és tirànica i despòtica, i com a tal, fa un ús reiterat de paraules prescriptives, i es recolza sobre el bastó (símbol de poder). Pel que fa a Angustias, gràcies als seus diners pot casar-se amb Pepe el Romano, però després de quaranta anys ja no queden en ella passions ni alegries i el seu desig màxim és sortir de la casa i del poder de la seva mare. Pel que fa a Magdalena i Amelia, són les dues germanes més submises, i han acceptat el poder amb resignació. Martirio es el personatge més complex de tots. La seva mare va frustrar les seves noces i sent un ressentiment i una gelosia molt grans de la seva germana petita, Adela, ja que veu impotent com aquesta atreu Pepe el Romano. Adela és la més jove de totes. No està disposada a sotmetre's a la tirania materna i tot en ella és vitalisme. El seu desig de subversió i rebel·lió contra l'ordre establert la duran a la mort per suïcidi quan Martiri li faci creure que Bernarda ha matat Pepe d'un tret. Finalment, Poncia és la criada, i és classista. Pel que fa a si a l'escena en qüestió són tractats de manera realista o simbòlica, l'alumnat pot dir que són tractats de forma

principalment realista, però que també tenen una dimensió simbòlica. Ho hauria d'argumentar amb algun exemple, és a dir, en referència almenys, a un personatge concret. Per exemple, Adela, a l'escena (i a l'obra en general) encarna el desig de llibertat, i com a tal va vestida amb un vestit verd, el color del qual representa rebel·lia, desafiant la seva mare. La mare de Bernarda, María Josefa, que és boja, també encarna el desig de llibertat. Bernarda, el nom de la qual vol dir "la força de l'ós" sempre duu un bastó. Aquests elements simbòlics la fan representativa de l'autoritat.

La pregunta c) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de dir quina forma dramàtica té l'escena en base a dos elements del text. L'alumnat hauria de dir que és un tipus de teatre que segueix les convencions del teatre realista, i que, per tant, la forma és realista, però que el realisme està carregat per una important dimensió simbòlica – els personatges també tenen una dimensió simbòlica, com ara Adela, que encarna el desig de llibertat – i que es defineix com a realisme poètic. Després ho hauria d'exemplificar en base a dos elements del text, que poden ser extrets del fragment, o de l'obra en general. Els elements que justifiquen que es tracta de teatre convencional o realista poden ser, per exemple, el fet que els personatges tenen noms i una psicologia ben definida, així com el fet que el llenguatge és emprat de forma referencial, sense ambigüitat, o sense mostrar una disjunció entre el llenguatge i la 'realitat'. De cara a justificar que es tracta d'un realisme poètic, l'alumnat hauria de mencionar, per exemple, un o dos dels símbols poètics que apareixen a l'obra (o al fragment de la prova, si és el cas). Aquests podrien ser l'aigua i la set, que fan referència al desig sexual; els colors blanc i negre, que representen la llibertat i la mort respectivament; el color verd del vestit d'Adela, que representa la rebel·lia; la calor, que intensifica la tensió dramàtica i modela el caràcter trist dels habitants de les terres seques i representa també la fatalitat dels personatges; el bastó de Bernarda; i els noms dels personatges, entre d'altres.

Si l'alumnat només comenta que l'obra és realista, i ho argumenta en base a dos elements del text, pot tenir la meitat del total de la puntuació de la pregunta (0,5 punts). Si diu que l'obra és realista, i ho argumenta en base un element del text, i a més a més diu que es tracta d'un realisme poètic, i també ho argumenta en base a un altre element del text, l'alumnat rebrà la màxima puntuació que correspon a aquesta pregunta (1 punt). Si ho argumenta en base a més exemples, la qual cosa no es requereix, es pot valorar positivament, tot i que la puntuació màxima atorgada a la pregunta c) no pot ser superior a 1 punt.